

Vil gi mer penger til fri forskning

Rektor Sigmund Grønmo er positiv til flere av forslagene til Fagerbergutvalget. Men de har ikke lykkes i å beregne forskningens nytteverdi, mener han.

AV WALTER WEHUS

Denne uken la Fagerbergutvalget frem sin innstilling, etter å ha evaluert ressursbruken i forskning ved norske universiteter og høyskoler. Innstillingen har fått navnet "Et åpnere forskningssystem", og blir nå sendt ut på høring.

Utvalget, som ble ledet av professor Jan Fagerberg ved Universitet i Oslo, har blant annet sett på om det er et godt samsvar mellom ressurser og resultater i offentlig finansiert forskning.

I rapporten tas det til orde for "et system som i større grad enn i dag åpner for mangfold og konkurranse, og hvor de beste forslagene og ideene vinner frem". Til dette foreslås det å øke støtten til fri forskning fra 570 millioner kroner årlig til to milliarder. Bare rundt en tiendedel av dagens søknader til Norges forskningsråd om fri prosjektstøtte blir innvilget.

I tillegg vil utvalget nesten doble antall doktorgrader som uteksamineres årlig, fra 1100 til 2000 innen 2020.

Skeptisk til forskningsbarometer

– Utvalget har ikke lykkes i det som var et av utgangspunktene i mandatet, nemlig en beregning av forskningens samfunnsøkonomiske nytte. Dette er mer komplisert enn et slikt utvalg kan klare, og det spørres om det er en fruktbar måte å nærme seg spørsmålet på, sier rektor ved UiB, Sigmund Grønmo.

Han mener også at forskningsbarometeret, slik det er presentert av utvalget, vil være nokså begrenset til den bruken det er ment for.

– Som et grunnlag for fordeling og omfordeling av ressurser omtrent fra den individuelle forsker til statsråd, er jeg skeptisk til den betydningen barometeret får, sier han.

Men Grønmo sier mange av de konkrete forslagene som kommer frem i innstillingen er "overraskende positive". Han er glad for både forslaget om å styrke den frie, åpne konkurransen i Forskningsrådet, samt forslaget om å øke antall stipendiatstillinger.

Positiv til tiltakene

Grønmo stiller seg også positiv til Forskerfunn, en femårig prøveordning som vil belønne forskere som produserer artikler i anerkjente tidsskrift med mer støtte.

– Jeg synes det å gi et beløp til alle ansatte ved universitetene som har et minstemål av publisering er et interessant forslag som vi gjerne ser nærmere på. Alle disse forslagene er basert på ekstra midler i tillegg til de vi får i dag, så de vil ikke gå ut over ordningene vi allerede har i systemet, sier han.

Fagerbergutvalget foreslår også å øke rammen for den resultatbaserte finansieringen av universitetene. Grønmo mener dette er positivt, og peker på at den resultatbaserte finansieringen av forskningen ikke har økt på mange år selv om produktiviteten har økt kraftig.

– Men jeg vil være skeptisk til at det legges større vekt enn nå på intensivbasert finansiering av universitetet, sier Grønmo, som presiserer at han vil bruke mer tid til å sette seg inn i enkelthetene av utvalgets innstilling.

Illustrasjon fra forsiden til Fagerbergutvalgets innstilling.

Rektor Sigmund Grønmo stiller seg positiv til flere av forslagene til Fagerbergutvalget. Foto: Paul S. Amundsen

Innstillingen fra Fagerbergutvalget blir nå sendt ut på høring. Du finner en lenke for å laste ned rapporten i artikkelen.

Ønsket mer dybde

Forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland sier i en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet at hun hadde ventet seg mer dyptgående analyser bak forslaget om økte bevilgninger.

– Utvalget kommer blant annet med få forslag til omprioriteringer av dagens forskningsmidler. Som ansvarlig fagstatsråd for forskning hadde jeg sett fram til flere råd om det er endringer som kan gjøres slik at den samfunnsmessige nytten av forskning kan bli enda bedre, sier Aasland i pressemeldingen.

Sist endret: 4.5.2011

© 2011 Universitetet i Bergen

Adresse: Postboks 7800, 5020 BERGEN

Telefon: 55 58 00 00

Ansvarlig redaktør: Kommunikasjonsdirektøren
